

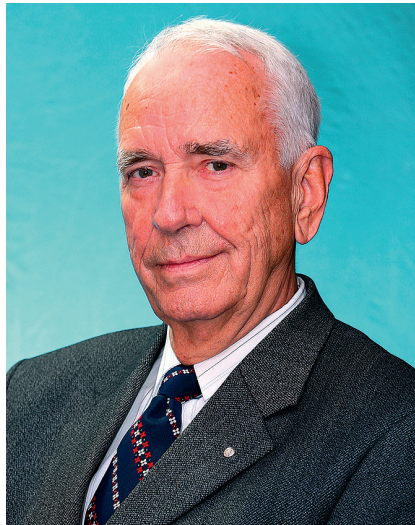
Professor Ain-Elmar Kaasik 80

2. augustil tähistas oma 80. sünnipäeva akadeemik *professor emeritus* Ain-Elmar Kaasik. Ta on lõpetanud Nõmme Gümnaasiumi 1953. aastal ning Tartu Ülikooli arstiteaduskonna 1959. aastal.

Prof Kaasiku arstlik tegevus algas 1958. aastal, kui ta osales arstiteaduskonna tudengina poliomieliidihaigete intensiivravi põhimõtete väljatöötamises Tartu närvikliinikus. Ülikooli lõpetamise järel 1959. aastal töötas ta ka 2 aastat arstina Põltsamaal, kuid alates 1961. aastast jätkas ta tööd arstina Tartu närvikliinikus koos prof Ernst Raudamiga, olles aastatel 1961–1964 intensiivriiariist, neurokirurg ning Tartu Vabariikliku Kliinilise Haigla hingamiskeskuse juhataja.

Neuroloogia ja neurokirurgia aspirantuuri järel kaitses ta 1967. aastal kandidaadiväitekirja ja 1972. aastal doktoriväitekirja. 1975. aastal anti talle professori kutse. Alates 1968. aastast on ta olnud Tartu Ülikooli akadeemilises koosseisus. Aastatel 1984–1996 oli A-E. Kaasik TÕ närvikliiniku juhataja.

Prof Kaasiku teadustöö on kulgenud kahes põhisuunas. Uudseks suunaks oli aastatel 1964–1990 peaaegu ainevahetuse ja vereringe muutuste uurimine akuutsete ajukahjustuste korral. Oma töödes kasutas ta toona uudse meetodikana peaaegu gaasivahetuse aju arterio-venoossete gradientide mõõtmist. 1966. aastal tehtud kliinilis-biokeemiliste uuringute käigus selgus, et üliiraske ajukahjustus tekitab olukorra, kus peaaegu hapnikutarbimus järsult väheneb. Neid andmeid kasutas Taani tuntud uurija N. A. Lassen hiljem üldtuntuks saanud peaaegu „luksusperfusiooni“ (*luxury perfusion*) sündroomi fenomeni kirjeldamisel. Töötades aastatel 1967–1968

Akadeemik professor emeritus Ain-Elmar Kaasik

Lundi Ülikooli professor Bo K. Siesjö juhitud aju uurimise laboratooriumis, lõi A-E. Kaasik koos Rootsi kolleegidega katsemudeli ajus labiilsete energeetiliste nukleotiidide määramiseks *in vivo* ning rakendas seda maailmas esimestes kvantitatiivsetes uuringutes, milles selgitati asfüksia ja tsirkulatoorse hüpoeksia toimet biokeemilistele muutustele ajus. Need teadmised on olnud olulised peaaegu raskete kahjustuste mõistmisel ja ravistrateegiate kujundamisel. Teiseks A-E. Kaasiku olulisemaks uurimisvaldkonnaks on närvihaiguste levik Eestis, nende riskitegurid ja haigete elukvaliteet.

Prof Kaasik on olnud viljakas autor, avaldades üle 500 teaduspublikatsiooni, mille hulgas on kümme monograafiat, õpikut või raamatupeatükki ning 280 täismahulist teadusartiklit. Tema juhendamisel on kaitsnud 16 doktori- ja meditsiinikandidaadi väitekirja.

Olles suurte kogemustega neuroloog ja neurokirurg, on tal aastakümnete vältel olnud oskust

ühendada arsti, õppejõu, teadlase ja ühiskondlikult aktiivse administraatori ülesandeid. Prof Kaasik on aastaid olnud TÕ arstiteaduskonna juhtimise juures: ta on olnud arstide ja proviisorite täiendusteaduskonna dekaan, TÕ arstiteaduskonna õppeprodekaan ning aastatel 1984–1989 TÕ arstiteaduskonna dekaan. Ta on olnud mitmete teadusnõukogude ja komisjonide liige, Vabariigi Presidendi akadeemilise nõukogu liige ning arstiteaduskonna kraadikaitsmise nõukogu esimees.

Prof Kaasik on ikka olnud kaasamõtleva Eesti tervishoiukorralduse, arstide ettevalmistuse ja arstiteaduse teemadel. Ta on hinnatud, selge väljendusoskuse ja hea üldistusvõimega lektor. 1993. aastal valiti prof A-E. Kaasik Eesti Teaduste Akadeemia liikmeks ning ta oli aastatel 2004–2009 akadeemia asepresident.

Prof A-E. Kaasiku teadustegevust tunnustati 1972. aastal ENSV riikliku preemiaga ning 1987. aastal ENSV teenelise teadlase aunimetusega. Teda on tunnustatud Valgetähe III klassi teenetemärgiga ning Eesti Vabariigi teaduspreemiaga pikaajalise tulemusliku teadus- ja arendustöö eest. 1991. aastal valiti prof A-E. Kaasik Uppsala Ülikooli audoktoriks (*dr. med. h. c.*). Ta on Tartu linna aukodanik. 2001. aastal anti talle TÕ Kliinikumi preemia.

Vaatamata hõivatusemale on prof Kaasikul ikka olnud aega Tartu maratonideks, jalgrattamaratonideks või pikamaajooksuks ning see on osalt olnud ka tema silmapaistva töövõime ja erksa vaimu saladus.

Jätkuvat tarmukust soovides kolleegide nimel prof Toomas Asser